

Factsheet bommenregeling gemeentefonds (d.d. 29-5-2026)

Algemeen

Gemeenten kunnen via het gemeentefonds in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (de zogenoemde bommenregeling). Het vergoedingspercentage is op dit moment 68%. Deze factsheet bevat informatie over de achtergrond en het toepassingsbereik van de bommenregeling, alsmede de manier waarop gemeenten een aanvraag kunnen indienen.

Achtergrond en strekking van de bommenregeling

De bommenregeling is geen Rijkssubsidie, maar een regeling die wordt gefinancierd via een suppletie binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het doel van het gemeentefonds is om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk: mensen moeten in principe toegang hebben tot hetzelfde voorzieningenniveau en dat mag niet afhankelijk zijn van de plek waar iemand woont.

In dit kader moet ook de bommenregeling worden gezien. Het is een regeling ván gemeenten, vóór gemeenten: De idee achter de regeling is, conform de doelstelling van het gemeentefonds, dat gemeenten die veel kosten hebben op het gebied van het ruimen van ontplofbare oorlogsresten, hier beperkt financieel nadeel van mogen ondervinden ten opzichte van andere gemeenten die hier niet mee te maken hebben. Alle uitkeringen in het kader van de bommenregeling worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

In de meicirculaire 2024 zijn gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over de toepassing van bovenstaand kader en dat de fondsbeheerders er strenger op zullen gaan toezien dat alleen de gemeentelijke kosten en/of die van een spontane particuliere vondst, in de aanvraag worden meegenomen.

Dit strengere toezicht door de fondsbeheerders is ingevoerd op verzoek van gemeenten zelf, omdat door gemeenten zelf werd geconstateerd dat in de praktijk een beroep werd gedaan op de bommenregeling vanwege kosten die door commerciële derden of andere partijen (niet zijnde gemeenten zelf) werden gemaakt vanwege het ruimen van ontplofbare oorlogsresten.

Toepassingsbereik bommenregeling

De bommenregeling geldt alleen voor de kosten van gemeenten en/of spontane particuliere vondsten. Voor de kosten die door waterschappen of provincies worden gemaakt geldt dat deze niet worden vergoed. Deze organisaties hebben hun eigen inkomsten en vallen daarom niet onder deze regeling. Dit geldt ook voor (semi)-overheid en non-profit organisaties zoals het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer, drinkwaterbedrijven en netwerkbeheerders.

Verder is het uitgangspunt dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen. Oftewel: de kosten van commerciële partijen voor het ruimen van ontplofbare oorlogsresten komen niet voor vergoeding in aanmerking. Dit is slechts anders indien sprake is van uitzonderlijke omstandigheden. Het is van belang dat de betreffende gemeente tijdig in contact treedt met de fondsbeheerders, wanneer de gemeente van mening is dat een dergelijke uitzonderlijke omstandigheid aan de orde is. Dit kan door een mail te sturen naar Postbus.GF@minbzk.nl.

Bijdrage aanvragen

Om in aanmerking te komen voor een bijdrage dient de gemeente een raadsbesluit in waarin de daadwerkelijk gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten zijn opgenomen. In het raadsbesluit dient, in lijn met voornoemd uitgangspunt, expliciet verklaard te worden dat de aanvraag alleen de kosten exclusief btw van gemeenten en/of spontane particuliere vondsten betreft. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd.

De raadsbesluiten kunnen worden gestuurd naar regelingen@minbzk.nl.

Uitkeringsmoment

De fondsbeheerders beheren het gemeentefonds en zorgen daarmee voor correcte uitvoering van de bommenregeling met inachtneming van voornoemd toepassingsbereik. Over het verzoek om suppletie wordt door de fondsbeheerder in geval van onduidelijkheid of twijfel over of het verzoek onder het toepassingsbereik valt, contact opgenomen met de aanvragende gemeente, om er van verzekerd te zijn dat de aanvraag onder voornoemd toepassingsbereik valt en exclusief BTW is.

Aanvragen die vóór 1 april door het ministerie van BZK zijn ontvangen worden, na beoordeling door de fondsbeheerders of de aanvraag aan bovenstaande criteria voldoet, in het jaar van ontvangst toegekend. Verzoeken die het ministerie vanaf 1 april ontvangt worden meegenomen in het volgende jaar. Via de meicirculaire van het gemeentefonds ontvangen gemeenten informatie over het toegekende bedrag. De uitbetaling van het bedrag loopt vervolgens mee in de reguliere bevoorschotting van de uitkering uit het gemeentefonds.